

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์
สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สำนักงาน กขค.)
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย
สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 - ☒ ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
 - ☐ ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอนแนะ).....
 - ☐ ได้รับข้อเสนอนแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ การเสนอนแนะให้ประเมิน).....
 - ☐ อื่น ๆ คือ.....
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับ ใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔
๖. รายชื่อกฎที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้ - ไม่มี -
๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ) - ไม่มี -

ส่วนที่ ๒
การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

เพื่อกำหนดกติกาในการประกอบธุรกิจให้ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็ก กลาง และใหญ่สามารถ แข่งขันได้อย่างเสรีเป็นธรรม โดยกำกับดูแลการแข่งขันให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพสินค้าและการ บริการ การแข่งขันด้านราคา และการแข่งขันด้านนวัตกรรม ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแรง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

การกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าบัญญัติไว้ในหมวด ๓ ของพระราชบัญญัตินี้ โดยประกอบด้วยการกระทำความผิด ๗ ลักษณะ ได้แก่ (๑) การใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม (๒) การฝ่าฝืนไม่ขออนุญาตรวมธุรกิจ (๓) การฝ่าฝืนไม่แจ้งผลการรวมธุรกิจ (๔) การตกลงร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจที่ส่งผลกระทบร้ายแรง (๕) การตกลงร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจที่ส่งผลกระทบไม่ร้ายแรง (๖) การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น และ (๗) การทำนิติกรรมหรือสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจต่างประเทศที่ส่งผลกระทบร้ายแรงอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างไร อย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

บทบัญญัติที่กำหนดให้กระทำการ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่งตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ และกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ส่วนบัญญัติที่กำหนดให้งดเว้นกระทำการ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือมีพฤติกรรมทางการค้าที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดและการค้าที่ไม่เป็นธรรม ได้แก่ (๑) การใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม (๒) การตกลงร่วมกันเพื่อจำกัดการแข่งขันในแนวนอน (๓) การตกลงร่วมกันเพื่อจำกัดการแข่งขันในแนวตั้ง (๔) การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และ (๕) การทำนิติกรรมหรือสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจต่างประเทศอย่างไม่มีเหตุผลสมควร

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นกฎหมายสำคัญในการควบคุมให้กลไกตลาดสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดกระบวนการแข่งขันทางการค้าที่เสรีและเป็นธรรม

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการแข่งขันในตลาดให้เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยห้ามปรามพฤติกรรมที่กระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดและการค้าที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวสามารถกำหนดทิศทางของตลาดและทำลายการแข่งขันในตลาดได้ ผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากกฎหมายฉบับนี้คือ การรักษาสวัสดิการ (welfare) โดยรวมของการแข่งขันในตลาด ซึ่งช่วยให้ตลาดยังคงมีการแข่งขันและทำให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องแข่งขันกันเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการ และแข่งขันการด้านราคาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน
- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้ากับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในการกำกับดูแลให้การแข่งขันทางการค้าภายในประเทศไทยเป็นไปโดยเสรีและเป็นธรรมมิให้เกิดพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดและการค้าที่ไม่เป็นธรรม ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากตลาดที่มีการแข่งขันทางการค้าสูงจะทำให้เกิดประโยชน์กับเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนโดยการยกระดับสวัสดิการ (welfare) ของประชาชนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้านั้นยังสอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งในกรอบความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ หากปราศจากกลไกการแข่งขันทางการค้าโดยเสรีและเป็นธรรมแล้วจะไม่สามารถทำให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมายหรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตาม

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕)

เรื่อง		จำนวนเรื่องร้องเรียน/คดี/คำขอต่อปี				หมายเหตุ
		ปี	ปี	ปี	ปี	
		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
การร้องเรียนและเรื่องร้องเรียน - จำนวนเรื่องร้องเรียนในแต่ละปีใช้เกณฑ์การรับเรื่อง						
จำนวนเรื่องร้องเรียนทั้งหมดทุกประเภท (ไม่รวมการขอรวมธุรกิจ)						
จำนวนเรื่องร้องเรียนตาม มาตรา ๕๐	จำนวนทั้งหมด	๓	๗	๓	๒๘	* นอกเหนือจากข้อร้องเรียนตามในมาตรา ๕๐ - มาตรา ๕๘ ยังมีเรื่องร้องเรียนอื่นๆ
	ที่ดำเนินคดีจนจบ	๑	๔	-	-	ที่ไม่เข้าข่ายพฤติกรรมกรรมการทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทาง
	ที่ค้างพิจารณา	๑	๓	๓	๒๗	การค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยในปี ๒๕๖๔ อยู่ระหว่างการพิจารณา ๑ เรื่อง และไม่รับ
	ที่ยุติเรื่องไม่มีมูล/นอกอำนาจ	๑	-	-	๑	เรื่องร้องเรียนพิจารณา ๒๐ เรื่อง
จำนวนเรื่องร้องเรียนตาม มาตรา ๕๔	จำนวนทั้งหมด	๒	๓	๕	๒	
	ที่ดำเนินคดีจนจบ	-	๑	-	-	
	ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา	๒	๒	๕	๒	
	ที่ยุติเรื่องไม่มีมูล/นอกอำนาจ	-	-	-	-	
จำนวนเรื่องร้องเรียนตาม มาตรา ๕๕	จำนวนทั้งหมด	-	๑	-	-	
	ที่ดำเนินคดีจนจบ	-	๑	-	-	
	ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา	-	๑	-	-	
	ที่ยุติเรื่องไม่มีมูล/นอกอำนาจ	-	-	-	-	
จำนวนเรื่องร้องเรียนตาม มาตรา ๕๗	จำนวนทั้งหมด	๘	๒๑	๓๐	๒๐	
	ที่ดำเนินคดีจนจบ	๑	๔	-	-	
	ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา	๖	๖	๑๕	๑๕	

เรื่อง		จำนวนเรื่องร้องเรียน/คดี/คำขอ				หมายเหตุ
		ต่อปี				
		ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	
	ที่ยุติเรื่องไม่มีมูล/ นอกอำนาจ	๑	๑๑	๑๕	๕	* ระยะเวลาสำหรับเรื่องร้องเรียนมาตรา ๕๗ ที่ ยุติใช้ระยะเวลา ๑ – ๒๑ เดือน
จำนวนเรื่องร้องเรียน ตาม มาตรา ๕๘	จำนวนทั้งหมด	-	-	-	-	
	ที่ดำเนินคดีจนจบ	-	-	-	-	
	ที่อยู่ระหว่างการ พิจารณา	-	-	-	-	
	ที่ยุติเรื่องไม่มีมูล/ นอกอำนาจ	-	-	-	-	
การขออนุญาต/แจ้งรวมธุรกิจ						
จำนวนคำขออนุญาต/ แจ้งรวมธุรกิจ มาตรา ๕๑ - ๕๓	คำขออนุญาต ทั้งหมด	-	๑	๓	๓	
	กรณีไม่อนุญาตก็ ราย	-	-	-	-	
	การแจ้งรวมธุรกิจ ทั้งหมด	-	๒๔	๑๖	๓๒	* ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนเรื่องที่อยู่ในระหว่าง ดำเนินการ ๓ เรื่อง
การขอวินิจฉัยล่วงหน้า						
จำนวนคำขอวินิจฉัย ล่วงหน้า (มาตรา ๕๙)	มาตรา ๕๐	-	-	-	-	
	มาตรา ๕๔	-	-	-	-	
	มาตรา ๕๕	-	-	-	-	
	มาตรา ๕๗	-	-	๑	-	
	มาตรา ๕๘	-	-	-	-	
การลงโทษและการเปรียบเทียบปรับ						
จำนวนคดีที่ถูกลงโทษ ทางอาญา	ความผิดตาม มาตรา ๕๐	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๕๔	-	๓	๑	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๖๓	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๖๔	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๖	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๗	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๒	-	๓	๑	-	
จำนวนคดีที่มีการ เปรียบเทียบปรับ	ความผิดตาม มาตรา ๗๒	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๓	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๔	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๕	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๖	-	-	-	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๗	-	๓	๑	-	
	ความผิดตาม มาตรา ๗๘	-	-	-	-	
จำนวนคดีที่มีการ ลงโทษทางปกครอง	ความผิดตาม มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง	-	-	๒	๒	* ปี ๒๕๖๔ จำนวนเรื่องที่อยู่ในระหว่าง ดำเนินการ ๒ เรื่อง

เรื่อง	จำนวนเรื่องร้องเรียน/คดี/คำขอ ต่อปี				หมายเหตุ
	ปี	ปี	ปี	ปี	
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
ความผิดตาม มาตรา ๕๑ วรรคสอง	-	-	-	-	
ความผิดตาม มาตรา ๕๓	-	-	-	-	
ความผิดตาม มาตรา ๕๕	-	-	-	-	
ความผิดตาม มาตรา ๕๗	-	-	๓	๒	* ระยะเวลาดำเนินการสำหรับเรื่องร้องเรียนที่มี การลงโทษทางปกครอง อยู่ที่ ๑๖ - ๒๒ เดือน เฉลี่ย ๑๘ เดือน
ความผิดตาม มาตรา ๕๘	-	-	-	-	
ความผิดตาม มาตรา ๖๐	-	-	-	-	
ความผิดตาม มาตรา ๘๔	-	-	๒	๑	

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

การบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มีปัญหาและอุปสรรค ๒ ประการ ดังนี้

๑. การพิสูจน์การกระทำความผิดตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีการร่วมกันตกลงจำกัดการแข่งขันในแนวนอนและแนวตั้ง การพิสูจน์พฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวทำได้ยากและประสบปัญหาเนื่องจากโดยลักษณะของพฤติกรรม การกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดมักจะร่วมกันตกลงโดยลับในลักษณะที่เป็นการร่วมกันตกลงกันในทางความคิดเห็น (meeting of the mind) ไม่เหมือนกับข้อตกลงทางธุรกิจทั่วไปที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ ทำให้การพิสูจน์การกระทำความผิดดังกล่าวทำได้ยาก วิธีการพิสูจน์ประการหนึ่งที่อาจนำมาใช้ได้ คือ การทำให้ผู้ร่วมตกลงกระทำความผิดดังกล่าวสารภาพและให้ความร่วมมือโดยให้ข้อมูลและพยานหลักฐานกับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า และสำนักงาน กขค. ซึ่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะทำการแลกเปลี่ยนโดยเสนอการลดหย่อนผ่อนโทษผ่านโครงการการลดหย่อนผ่อนโทษ (leniency programme) เมื่อมีกฎหมายให้อำนาจแก่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในการลดหย่อนผ่อนโทษกับผู้เข้าสารภาพและให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จากการศึกษาแนวทางของต่างประเทศ พบว่าประเทศส่วนใหญ่ เช่น สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย เป็นต้น มีการนำกระบวนการลดหย่อนผ่อนโทษมาใช้เพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดในกรณีของการร่วมกันตกลงจำกัดการแข่งขัน

๒. การกำหนดบทลงโทษความผิดบางลักษณะตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นโทษทางอาญา (มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๔) จำเป็นต้องใช้มาตรฐานการพิสูจน์คดีอาญาตามมาตรา ๒๒๗ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งผู้กล่าวอ้างมีการการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย ในทางปฏิบัติการพิสูจน์การกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวนั้นทำได้ยากเนื่องจากลักษณะของการอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสลับซับซ้อน และข้อมูลส่วนใหญ่อยู่กับฝ่ายผู้กระทำความผิด ในทางปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อนำมาพิสูจน์การกระทำความผิดจนสิ้น

สงสัยจึงทำได้ยากลำบาก โดยเฉพาะในกรณีของมาตรา ๕๔ จากสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมายหรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ สามารถดำเนินคดีอาญาได้ทั้งหมด ๔ คดี

ส่วนที่ ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกฎหมายกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าในธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ ในธุรกิจโทรคมนาคม (ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการวิทยุคมนาคม เรื่อง มาตรการกำกับดูแลการรวมธุรกิจในการกิจการโทรคมนาคม และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในการกิจการโทรคมนาคม) และในธุรกิจพลังงาน (ระเบียบ กกพ. ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อมิให้มีการรวมกิจการอันก่อให้เกิดการผูกขาดลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๒)

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้นจำนวน ๓ คดี ตามคำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๑๐/๒๕๖๔ คดีหมายเลขดำที่ ๔๓๔/๒๕๖๔ และคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๔/๒๕๖๔ ซึ่งคดีทั้งสามนั้นเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเป็นการนำคำวินิจฉัยลงโทษทางปกครองของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

ภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้มีการใช้ระบบคณะกรรมการโดยเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยการกระทำความผิดและโทษของผู้ประกอบธุรกิจ อย่างไรก็ดี การใช้ระบบคณะกรรมการและดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในกรณีนี้ยังมีความเหมาะสมอยู่ เนื่องจากในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมที่กำหนดไว้ในกฎหมายจำเป็นต้องมีการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่าการกระทำในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่ ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวทางของต่างประเทศที่กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจวินิจฉัย เพื่อรวบรวมความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการในแต่ละสาขาเพื่อใช้บังคับกฎหมาย

ในส่วนระบบอนุญาตในการขออนุญาตรวมธุรกิจนั้น เมื่อพิจารณาแนวทางสากลของต่างประเทศนั้นกำหนดให้อำนาจกับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในการควบคุมผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตลาดหากปล่อยให้มีการรวมธุรกิจที่อาจจะก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ซึ่งเป็นการกำกับดูแลก่อน (ex-ante regulation) เพื่อควบคุมผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวทางการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศแล้ว

พบว่า กฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าของต่างประเทศโดยส่วนใหญ่ นั้น กำหนดให้องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตรวมธุรกิจ

ส่วนที่ ๔ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

☒ ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

☒ ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากระบบกลาง โดยสำนักงาน กขค. ได้ดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

ในการรับฟังความคิดเห็นครั้งนี้ สำนักงาน กขค. ได้ดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ จำนวน ๗ ครั้ง และการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะผ่านระบบกลางทางกฎหมาย โดยสามารถสรุปความคิดเห็นได้ ดังนี้

ผู้มีส่วนได้เสียมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก้ไขปัญหาของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และเห็นว่าบทบัญญัติบางมาตรามีความเหมาะสมแล้ว อาทิ สัดส่วนของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการจำกัดการแข่งขันทางการค้า และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย โดยมีข้อสรุปเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

๑. ปัญหาความชัดเจนในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ กับรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจที่มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลในเรื่องการแข่งขันทางการค้า ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็นว่ากฎหมายการแข่งขันทางการค้าควรบังคับใช้กับรัฐวิสาหกิจและธุรกิจที่มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลในเรื่องการแข่งขันทางการค้า ส่วน “การกระทำ” ซึ่งเป็นกิจกรรมในรัฐวิสาหกิจหรือธุรกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมายการแข่งขันทางการค้านั้น ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนมากกว่าตามมาตรา ๔ (๒) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๒. การกำหนดให้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นกฎหมายกลาง โดยให้หน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะด้านอื่น ๆ นำกฎหมายการแข่งขันทางการค้าไปปรับให้เข้ากับบริบทในการกำกับดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะด้านนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็นว่ากฎหมายการแข่งขันทางการค้าควรเป็นกฎหมายกลาง เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญด้านการกำกับดูแลเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้ามากกว่าหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตาม ควรมีการประสานงานหรือความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กขค. ซึ่งกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้ากับหน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะด้าน เพื่อให้การกำกับดูแลนั้นเป็นไปโดยราบรื่น ไม่ทับซ้อน และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกินกว่าเหตุ

๓. การบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ในกรณีที่เป็นการทำข้ามพรมแดน (cross-border) ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็นว่าควรมีข้อกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำข้ามพรมแดนที่ชัดเจน สำหรับการบังคับใช้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงการใช้หลักทฤษฎีผลการกระทำ (effect doctrine) อย่างไรก็ตาม ต้องพิจารณาถึงจุดเกาะเกี่ยว

ทางกฎหมายด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น การกระทำของบริษัทแม่ บริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย เป็นต้น รวมถึงการศึกษากฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาคดี เช่น วิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีพิจารณาความอาญา ความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา เป็นต้น สำหรับการรับคำพิพากษาของต่างประเทศมาบังคับใช้ในประเทศไทยเป็นไปได้ยาก แต่อาจมีการนำมาเป็นบรรทัดฐานในการฟ้องคดีได้

๔. การนำค่าเสียหายมาเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราค่าปรับ หรือนำมารวมกับอัตราค่าปรับ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็นว่าจะไม่นำค่าเสียหายมาเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดค่าปรับ หรือนำมารวมกับค่าปรับเนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจนว่า “ค่าเสียหาย” นั้นเป็นค่าเสียหายของตลาด หรือค่าเสียหายของผู้บริโภค และควรใช้ฐานค่าเสียหายของใครในการคำนวณค่าปรับ นอกจากนี้ การแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อนำมาเป็นพยานหลักฐานในว่าได้ รับความเสียหายเป็นจำนวนเท่าไร เป็นไปได้ยาก รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการแสวงหาข้อเท็จจริงสูง ดังนั้น จึงควรแยกระหว่างการกำหนดค่าปรับ และการฟ้องเรียกค่าเสียหาย

๕. การกำหนดวิธีการดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมและกำหนดมาตรการและโทษ ในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็น ว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจ (big data) ตามมาตรา ๒๙ (๔) พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ของสำนักงาน กขค. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้สามารถดำเนินการจัดเก็บฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจ (big data) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณา คดีที่เกิดจากการละเมิดพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. การเปลี่ยนแปลงโทษตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้เป็นโทษทางปกครองทั้งหมด โดยเปรียบเทียบหลักเกณฑ์และวิธีการลงโทษของกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของประเทศอื่น ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะที่ควรเปลี่ยนโทษทางอาญา มาเป็นโทษทางปรับทางปกครอง อย่างไรก็ตาม จะต้องพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ที่อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

๗. การใช้โครงการยกเว้นหรือผ่อนผันโทษ (leniency programme) ในพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความคิดเห็น ว่า สมควรมีการใช้มาตรการยกเว้นหรือผ่อนผันโทษ

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่ได้นำมาประกอบ เนื่องจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้เป็นการประเมินสัมฤทธิ์ครั้งแรก ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการออกกฎเฉพาะในเรื่อง ที่เกี่ยวกับการบังคับการตามกฎหมายและประชาชนจำนวน ๒๖ ฉบับ โดยแบ่งแยกตามหมวดหมู่ ดังนี้

ลำดับ	รายชื่อของกฎ
การเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกัน	
๑.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบการธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑
การกำหนดขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาด	
๒.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณากำหนดขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑
การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด	
๓.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑
การรวมธุรกิจ	
๔.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการเข้าซื้อสินทรัพย์หรือหุ้น เพื่อควบคุมนโยบาย การบริหารธุรกิจ การอำนวยการหรือการจัดการที่เป็นการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑
๕.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑
๖.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑
การใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม	
๗.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑
การตกลงร่วมกัน	
๘.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขันทางการค้า หรือจำกัดการแข่งขันในตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑
การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม	
๙.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑
๑๐.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในระหว่างผู้ประกอบการค้าส่งค้าปลีกกับผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๑.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๒.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
๑๓.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
๑๔.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขันหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจรับซื้อผลไม้ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
๑๕.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่เป็นธรรมเกี่ยวกับระยะเวลาการให้สินเชื่อการค้า (Credit Term) กรณีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นผู้ขายสินค้าหรือบริการ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
๑๖.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารกับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
การขอคำวินิจฉัยล่วงหน้า	
๑๗.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องขอให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีคำวินิจฉัยเป็นการล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๖๑
การรับฟังความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป	

ลำดับ	รายชื่อของกฎ
๑๘.	ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป ในการพิจารณาอรรถประโยชน์หรือประกาศเกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๑
การร้องเรียนและการแสวงหาข้อเท็จจริง และการดำเนินคดี	
๑๙.	ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยการร้องเรียนและการแสวงหาข้อเท็จจริง และการดำเนินคดีทางอาญา หรือคดีทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒
๒๐.	ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยการร้องเรียนและการแสวงหาข้อเท็จจริง และการดำเนินคดีทางอาญา หรือคดีทางปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
๒๑.	ระเบียบว่าด้วยการร้องเรียนและการแสวงหาข้อเท็จจริงและการดำเนินคดีอาญาหรือคดีทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔
๒๒.	ระเบียบคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ ระบุ หัก หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำ ตามมาตรา ๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๒
๒๓.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดค่าปรับที่จะเปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๖๒
๒๔.	ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บหรือนำสินค้าไปเป็นตัวอย่าง พ.ศ. ๒๕๖๑
๒๕.	ระเบียบว่าด้วยการทำคำวินิจฉัยและการเผยแพร่ผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๓
ค่าธรรมเนียม	
๒๖.	กฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมการขออนุญาตรวมธุรกิจ การขอให้วินิจฉัยเป็นการล่วงหน้า และการคัดหรือรับรอง สำเนาคำสั่งหรือคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๖๑

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สำนักงาน กขค. ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ทางกฎหมายกับประชาชน ผ่านทางสื่อต่าง ๆ ประกอบกับในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย สำนักงาน กขค. ได้จัดทำ แนวปฏิบัติและคู่มือเพื่ออธิบายการตีความบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ เฉพาะที่เกี่ยวกับการบังคับการตามกฎหมายและประชาชน ดังนี้

๑. แนวทางปฏิบัติในการขออนุญาตรวมธุรกิจ

๒. แนวทางปฏิบัติในการยื่นคำร้องขอให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีคำวินิจฉัย เป็นการล่วงหน้า

๓. คู่มือปฏิบัติงานแสวงหาข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียน

๔. คู่มือกระบวนการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดสินค้าหรือบริการ

๕. แนวทางปฏิบัติในการยื่นคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑

๖. คู่มือการแจ้งผลการรวมธุรกิจ ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ บังคับใช้เป็นการทั่วไปตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยให้อำนาจคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจและกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม และพิจารณาเรื่องร้องเรียนและสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

จากการศึกษาและประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น สามารถสรุปผลสำเร็จของการบังคับใช้กฎหมายตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

๑. ในภาพรวมของสถานการณ์การแข่งขันทางการค้า จากการประเมินทางเศรษฐศาสตร์สามารถจากผลการสำรวจในส่วนพฤติกรรมจากผู้ประกอบการและบริษัทที่ปรึกษากฎหมาย พบว่าการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ในช่วงที่ผ่านมาส่งผลบวกต่อระดับการแข่งขันทางการค้าได้จริง เนื่องจากมีผู้ประกอบการที่ได้ล้มเลิกหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจจะส่งผลลบต่อระดับการแข่งขันในตลาด

๒. ในการป้องปรามการกระทำความผิด พบว่าจากการประเมินการป้องปรามการกระทำความผิด ภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังไม่สามารถป้องปรามการกระทำความผิดได้อย่างเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น ยังไม่สามารถป้องปรามการรวมธุรกิจที่ส่งผลลบต่อการแข่งขันของตลาดอย่างรุนแรงและการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม โดยกฎหมายมีส่วนช่วยป้องปรามการกระทำความผิดในระดับที่ค่อนข้างน้อยประมาณร้อยละ ๔๐ – ๒๑ และสามารถป้องปรามการกระทำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ อื่น ได้แก่ การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยไม่เป็นธรรม การตกลงร่วมกันผูกขาด ลด และจำกัดการแข่งขัน ได้น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ในด้านภาระหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ต้นทุนในการแสวงหาข้อเท็จจริงและการดำเนินคดีตามกฎหมายภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงาน กคค. โดยไม่รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่อาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับ การดำเนินคดีอาญาหรือการพิจารณาค่าส่งลงโทษปรับทางปกครอง เช่น สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น สามารถสรุปต้นทุนของกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและการดำเนินคดี และกระบวนการอนุญาตให้รวมธุรกิจและรับแจ้งผลการรวมธุรกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีค่าเท่ากับ ๒๘,๓๐๐,๖๙๕ บาท (ยี่สิบแปดล้านสามแสนหกกร้อยเก้าสิบห้าบาทถ้วน)

ส่วนของภาระที่เกิดขึ้นกับภาคเอกชนและประชาชน ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่งซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ และผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ซึ่งประชาชนต้องชำระค่าธรรมเนียมในการดำเนินการขออนุญาตรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าด้วย

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

จากการศึกษาการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังไม่พบผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์จากการบังคับใช้บทบัญญัติดังกล่าว

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

เมื่อพิจารณาต้นทุนจากการบังคับใช้กฎหมายที่เกิดขึ้นกับสำนักงาน กชค. ในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและการดำเนินคดี และกระบวนการอนุญาตให้รวมธุรกิจและรับแจ้งผลการรวมธุรกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้รับที่เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมครอบคลุมทุกภาคส่วน สามารถสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับกับทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายแล้ว การบังคับใช้กฎหมายนี้มีความคุ้มค่า ทั้งนี้ ภายใต้ข้อจำกัดด้านข้อมูล ซึ่งต้องตระหนักว่าการเปรียบเทียบบ้างกล่าวต้องใช้วิธีการเปรียบเทียบในเชิงพรรณนาแทนโดยมีข้อค้นพบดังนี้

๑. ต้นทุนของในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงและการดำเนินคดี และกระบวนการอนุญาตให้รวมธุรกิจและรับแจ้งผลการรวมธุรกิจตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๘,๓๐๐,๖๙๕ บาท (ยี่สิบแปดล้านสามแสนหกกร้อยเก้าสิบห้าบาท)

๒. การประเมินดัชนีประสิทธิภาพกฎหมาย พบว่าประสิทธิภาพในเชิงสถาบันของกฎหมายดีขึ้นจากกฎหมายฉบับเก่า (พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒) โดยเป็นแนวโน้มที่ดี เพราะกฎหมายมีแนวโน้มที่จะสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูงขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบในด้านทรัพยากรกับประเทศที่พัฒนาแล้วยังคงพบช่องว่างที่จำเป็นต้องพัฒนา

๓. การประเมินผลการป้องปรามการกระทำความผิด พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจและบริษัทที่ปรึกษากฎหมายมีการล้มเลิกหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่อาจจะส่งผลกระทบต่อระดับการแข่งขันในตลาด กล่าวคือ กฎหมายมีผลในการป้องปรามการกระทำความผิด แม้การป้องปรามจะยังเป็นจำนวนไม่มาก แต่สามารถกล่าวได้ว่ากฎหมายนี้มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จะเห็นว่า กฎหมายดังกล่าวยังมีความจำเป็นต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน รวมถึงเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าในการบังคับใช้กฎหมาย พบว่ามีความคุ้มค่าเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติที่จำเป็นต้องปรับปรุง ดังนี้

๑. การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสากลเกี่ยวกับความเป็นกลางในการแข่งขัน (competitive neutrality) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าผูกพันตามความตกลงต่าง ๆ อาทิ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) ซึ่งเป็นหลักการสากลของกรอบกฎหมายการแข่งขันทางการค้าต่าง ๆ โดยการแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้ ควรเปลี่ยนข้อยกเว้นของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจ ในลักษณะเป็นรายการเชิงบวก (positive list) ซึ่งทำให้รัฐวิสาหกิจโดยส่วนใหญ่สามารถอาศัยประโยชน์ดังกล่าวไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายการแข่งขันทางการค้าได้ กฎหมายการแข่งขันทางการค้า จึงควรเปลี่ยนไปใช้วิธีการยกเว้นในลักษณะเป็นรายการเชิงลบ (negative list) โดยกำหนดให้กฎหมายใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจทุกประเภทเป็นการทั่วไป รัฐวิสาหกิจใดจะได้รับการยกเว้นจะต้องมาขออนุญาตให้ยกเว้นกฎหมายเป็นรายกิจกรรมและรายกรณีไป โดยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะต้องแสดงเหตุผลในการยกเว้นการบังคับใช้ดังกล่าว และกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามในการยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายโดยเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งในกรณีนี้เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายแล้วคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณายกเว้นการบังคับใช้ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ในรูปของกฎหมายลำดับรอง

๒. การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อกำหนดให้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายกลางสำหรับการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าแก่ธุรกิจอื่น ๆ ที่มีหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าในธุรกิจเฉพาะ เพื่อให้ในกรณีที่การกำกับดูแลธุรกิจโดยหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจเฉพาะมีช่องโหว่จากการออกกฎเกณฑ์กำกับดูแลการแข่งขันหรือไม่มีเครื่องมือเพียงพอแก่การกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า สามารถนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับได้ อนึ่ง มาตรการดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาคำสั่งที่การกระทำของผู้ประกอบธุรกิจอาจอยู่ภายใต้เขตอำนาจของหน่วยงานกำกับดูแลมากกว่าหนึ่งหน่วยงานให้สามารถบูรณาการร่วมกันเพื่อบังคับใช้กฎหมายได้

๓. การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อบรรณาการกระทำการข้ามพรมแดน (cross-border) โดยถือหลักการ “Effects Doctrine” กับกระทำการข้ามพรมแดน เพื่อบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้ากับกิจกรรมที่มีการละเมิดการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศและกระทบต่อตลาดการแข่งขันทางการค้าภายในประเทศ

๔. การแก้ไขบทบัญญัติเรื่องโทษตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยปรับไปใช้โทษทางปกครอง เนื่องจากการบังคับใช้โทษทางอาญาเป็นกระบวนการที่มีความเสี่ยงในการนำบุคคลมาลงโทษได้ต่ำ ประกอบกับการพิสูจน์พยานหลักฐานในการกระทำความผิดจะต้องมีการพิสูจน์จนสิ้นข้อสงสัย ซึ่งทำให้ยากแก่การบังคับใช้กฎหมาย จึงควรเปลี่ยนไปใช้โทษปรับทางปกครองแทน เว้นแต่การกระทำความผิดกรณีของการตกลงร่วมกันจำกัดการแข่งขันในตลาดเดียวกัน (ฮั้วกันในแนวนาน)

๕. การแก้ไขบทบัญญัติพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยรองรับมาตรการเยียวยาเชิงโครงสร้างเพิ่มเติมจากมาตรการเยียวยาเชิงพฤติกรรมตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีอำนาจในการมีคำสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างของผู้ประกอบธุรกิจ เฉพาะในกรณีโครงสร้างของผู้ประกอบธุรกิจนั้นมีความเสี่ยงสูงที่จะทำการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายจะมีอยู่ต่อไป หรือจะเกิดการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายซ้ำเนื่องมาจากโครงสร้างของผู้ประกอบธุรกิจ

๖. การแก้ไขบทบัญญัติให้นำมาตรการลดหย่อนผ่อนโทษ (leniency programme) มาใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๔ และ ๕๕ ให้ยอมรับสารภาพและร่วมมือกับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดโทษ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำความผิดในกรณีที่มีการร่วมตกลงกันจำกัดการแข่งขันทางการค้า

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

๑. การปรับปรุงในเชิงกระบวนการตามกฎหมาย ภายใต้กลไกทางกฎหมายในปัจจุบัน มีเรื่องที่ต้องดำเนินการต่อไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนี้

๑.๑ ปรับปรุงกระบวนการเปรียบเทียบปรับในปัจจุบันให้มีความโปร่งใสมากขึ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์บริษัทที่ปรึกษากฎหมายและนักวิชาการด้านกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า กระบวนการเปรียบเทียบปรับนั้นยังขาดความชัดเจนและโปร่งใส ประกอบกับการประเมินดัชนีประสิทธิภาพของกฎหมาย พบว่ากระบวนการเปรียบเทียบปรับที่มีความ

พยายามนำมาใช้แทนมาตรการลดหย่อนผ่อนโทษนั้นยังขาดความชัดเจน ซึ่งทำให้คะแนนการประเมินดัชนีประสิทธิภาพของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวต่ำ ดังนั้น ในช่วงเวลาระหว่างยังไม่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อนำมาตรการลดหย่อนผ่อนโทษมาใช้ จึงควรมีการปรับปรุงมาตรการเปรียบเทียบปรับโดยกำหนดแนวปฏิบัติและรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการลดหย่อนผ่อนโทษภายใต้กลไกการเปรียบเทียบปรับ โดยควรกำหนดให้การให้ความร่วมมือเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการได้รับสิทธิการเปรียบเทียบปรับ เพื่อให้มีความชัดเจนว่า กระบวนการดังกล่าวมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการให้ความร่วมมือในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด และสำนักงาน กขค. ควรกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับหลักการสากล โดยเนื้อหาของแนวปฏิบัติควรครอบคลุมในเรื่อง (๑) เงื่อนไขต้องปฏิบัติตามเพื่อแลกกับการเปรียบเทียบปรับ เช่น การยอมรับผิด ลักษณะความร่วมมือที่สำนักงาน กขค. คาดหวัง ลักษณะของพยานหรือเอกสารที่มีมูลค่าต่อการสืบสวนมากพอ ลักษณะของผู้กระทำความผิดที่สามารถรับการลดหย่อนโทษได้ เป็นต้น (๒) เกณฑ์หรือปัจจัยที่ใช้พิจารณาการลดหย่อนโทษ เช่น ความร้ายแรงของโทษ ระดับความร่วมมือของผู้รับสารภาพ ประโยชน์ในด้านการสืบสวนคดี เป็นต้น และ (๓) รายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการแสดงเจตจำนงในการเปรียบเทียบปรับ

๑.๒ จัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ควรตรวจสอบ เนื่องจากสำนักงาน กขค. มีทรัพยากรจำกัดในการตรวจสอบการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจำนวนเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ กับพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว จะเห็นได้ว่าเรื่องร้องเรียนตามกฎหมายใหม่นั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนเรื่องร้องเรียนเพิ่มขึ้นเกือบ ๓ เท่า ซึ่งเรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลของการมีคดีที่เข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและสำนักงาน กขค. เพิ่มขึ้นนั้นทำให้เกิดปัญหาว่า สำนักงาน กขค. ที่มีทรัพยากรจำกัดในการตรวจสอบพฤติกรรมที่ได้รับการร้องเรียนมาเพียงพอหรือไม่ ซึ่งจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบจำนวนคดีที่เข้ามาสู่การพิจารณาของสำนักงาน กขค. ในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ พบว่าสำนักงาน กขค. มีการใช้ทรัพยากรในการตรวจสอบการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๗ มากกว่า โดยจะเห็นได้ว่าคดีที่มีการดำเนินการแล้วเสร็จและคดีที่ยุติการพิจารณาของมาตรา ๕๗ นั้นมีมากกว่าคดีในมาตรา ๕๐ โดยระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๗ เฉลี่ยประมาณ ๑ - ๒๗ เดือน แม้ว่าทางทฤษฎีการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๐ เป็นการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยไม่เป็นธรรมนั้นมีผลกระทบต่อการแข่งขันในตลาดมากกว่าการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๗ ดังนั้น สำนักงาน กขค. ควรจะต้องจัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่ควรตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมาย

๑.๓ เปิดเผยผลการวินิจฉัยและตัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เนื่องจากการเปิดเผยผลการวินิจฉัยและตัดสินชี้ขาดมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่สำนักงาน กขค. และการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกำกับดูแลการแข่งขันก็สามารถดำเนินการได้โดยการเปิดเผยข้อมูลการวินิจฉัยและชี้ขาดคำตัดสินของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเท่าที่ไม่ละเมิดต่อกฎหมายภายใน การเปิดเผยข้อมูลคำตัดสินนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีความรับผิดชอบในการจัดทำผลคำวินิจฉัยที่มีคุณภาพสูงแล้วยังการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะยังเป็นการส่งเสริมให้สังคมได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันไปด้วย เมื่อพิจารณาในต่างประเทศที่พัฒนาแล้ว พบว่าหน่วยงานด้านการกำกับดูแลการแข่งขันล้วนมีการ

เปิดเผยผลการวินิจฉัยชี้ขาดคดี อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านองค์ความรู้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น หากข้อมูลการพิจารณาสามารถเปิดเผยได้มากขึ้น จะเปิดโอกาสให้สังคมโดยเฉพาะนักวิชาการและสาธารณชนภายนอกผู้สนใจสามารถศึกษาและร่วมพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการกำกับดูแลการแข่งขัน ให้มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมให้มีการเปิดเผยผลการวินิจฉัยและชี้ขาดจึงเป็นอีกหนทางหนึ่ง ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการมีกฎหมายแข่งขัน (competition culture) นอกจากนี้ การเปิดเผยผลการวินิจฉัยและตัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าแล้ว ในกรณีที่มีการนำหลักการแบบ rule-of-reason มาใช้ในการตัดสินความผิดกรณีการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยไม่เป็นธรรมให้ชัดเจนขึ้น และมีส่วนช่วยในการพัฒนาหลักกฎหมายการแข่งขันทางการค้าต่อไป

๒. พัฒนาศักยภาพของสำนักงาน กขค. เนื่องจากปัจจุบันสำนักงาน กขค. มีภาระหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียน สืบสวนสอบสวน ทำหน้าที่หน่วยงานธุรการให้แก่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ดังนั้น การพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ย่อมมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากภาระงานในเรื่องเหล่านี้ จำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้จำนวนมาก และต้องมีผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ มากมาย สำนักงาน กขค. จึงต้องเร่งพัฒนาและสร้างบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ซึ่งในเบื้องต้นสำนักงาน กขค. อาจดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกไม่ว่ามหาวิทยาลัย หน่วยงานที่เชี่ยวชาญด้านการวิจัย องค์การกำกับดูแลด้านการแข่งขันอื่น ๆ โดยเฉพาะจากต่างประเทศเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และการบังคับคดีให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กขค. ซึ่งในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอาจจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอนอกจากการพัฒนาทรัพยากรในการปรับปรุงในเชิงกระบวนการตามกฎหมาย และการพัฒนาศักยภาพของสำนักงาน กขค. แล้ว ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านงบประมาณและบุคลากร ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรในปัจจุบันยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยประเทศพัฒนาแล้ว หากมีการพัฒนาทรัพยากรในด้านนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจะมีแนวโน้มที่จะสร้างให้กฎหมายสร้างประโยชน์ได้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ วงศ์สินศิริกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวชาลิณี ถนังงาน

โทร. ๐๒-๑๙๙-๕๔๑๙

อีเมล legal@tcct.or.th